

INTERNATIONALE STANDAARD INZAKE AANVERWANTE DIENSTEN (ISRS)

ISRS 4400, OPDRACHT TOT HET VERRICHTEN VAN OVEREENGEKOMEN SPECIFIEKE WERKZAAMHEDEN MET BETREKKING TOT FINANCIËLE INFORMATIE

Copyright IFAC

Deze Internationale standaard inzake aanverwante diensten (ISRS) werd in 2018 in de Engelse taal gepubliceerd door de *International Auditing and Assurance Standards Board* (IAASB) van de *International Federation of Auditors* (IFAC). Deze ISA werd in 2019 vertaald naar het Nederlands door het Belgisch Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR), en werd verspreid met toestemming van IFAC. Het proces voor het vertalen van de Internationale standaarden inzake aanverwante diensten (ISRS) is onderzocht door IFAC en de vertaling werd uitgevoerd in overeenstemming met de *Policy Statement de l'IFAC – Policy for Translating and Reproducing Standards published by IFAC*. De goedgekeurde Internationale standaarden inzake aanverwante diensten (ISRS) is gepubliceerd door IFAC in de Engelse taal.

Tekst in de Engelse taal van de Internationale standaarden op aanverwante diensten (ISRS) © 2018 van de *International Federation of Auditors* (IFAC). Alle rechten voorbehouden.

Tekst in de Nederlandse taal van de Internationale standaarden op aanverwante diensten (ISRS) © 2018 van de *International Federation of Auditors* (IFAC). Alle rechten voorbehouden.

Originele bron: *Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements, 2018 Edition* - ISBN number: 978-1-60815-389-3

INTERNATIONALE STANDAARD INZAKE AANVERWANTE DIENSTEN

(Eerder ISA 920)

OPDRACHTEN TOT HET VERRICHTEN VAN OVEREENGEKOMEN SPECIFIEKE WERKZAAMHEDEN

MET BETREKKING TOT FINANCIËLE INFORMATIE

(Deze standaard is van toepassing)

INHOUD

	Paragraaf
Inleiding	1-3
Doelstelling van een opdracht tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden	4-6
Algemene uitgangspunten betreffende een opdracht tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden	7-8
Vaststellen van de opdrachtvoorwaarden	9-12
Planning	13
Documentatie	14
Uit te voeren werkzaamheden en onderbouwende informatie	15-16
Rapportering	17-18
Bijlage 1: Voorbeeld van een schriftelijke opdrachtbevestiging voor een opdracht tot het uitvoeren van overeengekomen specifieke werkzaamheden	
Bijlage 2: Voorbeeld van een rapport van feitelijke bevindingen betreffende crediteuren	

Internationale standaard inzake aanverwante diensten (*International Standard on Related Services*, ISRS) 4400, "Opdrachten tot het uitvoeren van overeengekomen specifieke werkzaamheden met betrekking tot financiële informatie" moet worden gelezen in de context van het "Voorwoord tot de internationale standaarden inzake kwaliteitsbeheersing, controle-, beoordelings-, andere Assurance- en daaraan verwante diensten," die de toepassing en de autoriteit van de ISRSs uiteenzet.

Inleiding

1. Deze internationale standaard inzake aanverwante diensten (*International Standard on Related services*, ISRS) heeft ten doel standaarden vast te stellen voor, en aanwijzingen te geven inzake de professionele verantwoordelijkheden van de auditor¹ ten aanzien van de uitvoering van een opdracht tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden met betrekking tot financiële informatie, en inzake de vorm en inhoud van het rapport dat de auditor in het kader van een dergelijke opdracht uitbrengt.
2. Deze ISRS is van toepassing op opdrachten aangaande financiële informatie. Deze Standaard kan echter eveneens nuttige aanwijzingen geven voor opdrachten met betrekking tot niet-financiële informatie, vooropgesteld dat de auditor voldoende kennis bezit van het desbetreffende object van onderzoek en er redelijke criteria bestaan waarop de bevindingen kunnen worden gebaseerd. Aanwijzingen die in de Internationale Controlestandaarden (*International Standards on Auditing*, ISA's) zijn opgenomen kunnen voor de auditor bij het toepassen van deze Standaard van dienst zijn.
3. Het is mogelijk dat een opdracht tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden het uitvoeren met zich meebrengt van bepaalde werkzaamheden met betrekking tot afzonderlijke elementen van financiële gegevens (bijvoorbeeld crediteuren, debiteuren, aankopen bij verbonden partijen en de verkopen en resultaten van een onderdeel van een entiteit), een financieel overzicht (bijvoorbeeld een balans) of zelfs een volledige set van financiële overzichten.

Doelstelling van een opdracht tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden

4. **Het doel van een opdracht tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden is het door de auditor verrichten van werkzaamheden van een controletechnische aard, die de auditor en de entiteit en elke andere belanghebbende zijn overeengekomen, evenals het rapporteren over de feitelijke bevindingen.**
5. Aangezien de auditor slechts een rapport van feitelijke bevindingen op grond van overeengekomen specifieke werkzaamheden aflevert, wordt geen enkele mate van zekerheid tot uitdrukking gebracht. In plaats daarvan zullen de gebruikers van het rapport zelf een evaluatie moeten maken van de werkzaamheden en bevindingen die door de auditor in het rapport zijn weergegeven en hun eigen conclusies moeten trekken uit de door de auditor verrichte werkzaamheden.
6. Het rapport is uitsluitend bestemd voor partijen met wie de te verrichten werkzaamheden zijn overeengekomen, aangezien anderen die niet op de hoogte zijn van het doel van de werkzaamheden, de resultaten onjuist zouden kunnen interpreteren.

Algemene uitgangspunten betreffende een opdracht tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden

7. **De auditor dient de *Code of Ethics for Professional Accountants* uitgebracht door de *International Federation of Accountants* na te leven (de IESBA Code). De ethische voorschriften**

¹ De term "auditor" wordt gebruikt in alle publicaties van de *International Auditing and Assurance Standards Board* (IAASB) bij het omschrijven van zowel controle-, beoordelings-, andere assurance en aanverwante diensten die kunnen worden geleverd. Dit betekent evenwel niet dat een persoon die beoordelings-, andere assurance- of aanverwante diensten levert noodzakelijkerwijs de auditor van de financiële overzichten van de entiteit dient te zijn.

OPDRACHTEN TOT HET VERRICHTEN VAN OVEREENGEKOMEN WERKZAAMHEDEN MET BETREKKING TOT FINANCIËLE INFORMATIE

die de professionele verantwoordelijkheden van de auditor bepalen voor dit type van opdracht zijn de volgende:

- a. integriteit;
- b. objectiviteit;
- c. professionele bekwaamheid en zorgvuldigheid;
- d. geheimhouding;
- e. professioneel gedrag; en
- f. vaktechnische standaarden.

Onafhankelijkheid is voor opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden geen vereiste, hoewel de voorwaarden of doelstellingen van een opdracht of van nationale standaarden kunnen vereisen dat de auditor de onafhankelijkheidsvoorschriften van de IESBA Code naleeft. Ingeval de auditor niet onafhankelijk is, wordt een vermelding verwijzend naar dit feit in het rapport van feitelijke bevindingen opgenomen.

8. **De auditor dient een opdracht tot het verrichten van overeenkomen specifieke werkzaamheden uit te voeren in overeenstemming met deze ISRS en met de voorwaarden van de opdracht.**

Vaststellen van de opdrachtvoorwaarden

9. **De auditor dient zeker te stellen dat er met de vertegenwoordigers van de entiteit en, gewoonlijk, met andere specifieke partijen die een exemplaar van het rapport van feitelijke bevindingen zullen ontvangen, duidelijk overeenstemming bestaat over de overeengekomen specifieke werkzaamheden en de voorwaarden van de opdracht.**

Aangelegenheden waarover overeenstemming moet worden bekomen omvatten:

- de aard van de opdracht, met inbegrip van het feit dat de uitgevoerde werkzaamheden geen controle of beoordeling uitmaken en dat er bijgevolg geen enkele mate van zekerheid tot uitdrukking zal worden gebracht;
 - het aangegeven doel van de opdracht;
 - de identificatie van de financiële informatie waarop de overeengekomen specifieke werkzaamheden zullen worden toegepast;
 - de aard, timing en omvang van de specifieke uit te voeren werkzaamheden;
 - de verwachte vorm van het rapport van feitelijke bevindingen;
 - beperkingen in de verspreiding van het rapport van feitelijke bevindingen. Wanneer een dergelijke beperking strijdig is met eventuele wettelijke bepalingen, zal de auditor een dergelijke opdracht niet aanvaarden.
10. In bepaalde omstandigheden, bijvoorbeeld wanneer de werkzaamheden overeengekomen zijn tussen de regelgevende instantie, vertegenwoordigers uit de bedrijfstak en de vertegenwoordigers van het accountancy beroep is het mogelijk dat de auditor niet in staat is de werkzaamheden te bespreken met

alle partijen die het rapport zullen ontvangen. In dergelijke gevallen kan de auditor overwegen om bijvoorbeeld de uit te voeren werkzaamheden te bespreken met gepaste vertegenwoordigers van de betrokken partijen, om relevante correspondentie van dergelijke partijen te beoordelen of om deze partijen een ontwerp toe te zenden van het soort van rapport dat zal worden uitgebracht.

11. Het is in het belang van zowel de cliënt als de auditor dat de auditor een schriftelijke opdrachtbevestiging verzendt die de belangrijkste voorwaarden van de opdracht documenteert. Een opdrachtbevestiging bevestigt de acceptatie van de opdracht door de auditor en vormt een hulpmiddel om misverstanden te vermijden over aangelegenheden zoals de doelstelling en de omvang van de opdracht, de omvang van de verantwoordelijkheden van de auditor en de vorm van de uit te brengen rapporten.

12. Aangelegenheden die in de opdrachtbevestiging zullen worden opgenomen, zijn:

- Een opsomming van de werkzaamheden die zullen worden uitgevoerd, zoals overeengekomen tussen de partijen;
- Een vermelding dat de verspreiding van het rapport van feitelijke bevindingen beperkt is tot de specifieke partijen met wie de uit te voeren werkzaamheden zijn overeengekomen.

Daarnaast kan de auditor overwegen in bijlage bij de schriftelijke opdrachtbevestiging een ontwerp mee te verzenden van het soort van rapport van feitelijke bevindingen dat zal worden uitgebracht. Een voorbeeld van een opdrachtbevestiging is opgenomen in bijlage 1 van deze ISRS.

Planning

13. De auditor dient de werkzaamheden zodanig te plannen dat de opdracht doeltreffend wordt uitgevoerd.

Documentatie

14. De auditor dient de aangelegenheden te documenteren die van belang zijn bij het verschaffen van informatie ter onderbouwing van het rapport van feitelijke bevindingen, alsmede informatie die aantoont dat de opdracht werd uitgevoerd overeenkomstig deze ISRS en de opdrachtvoorwaarden.

Uit te voeren werkzaamheden en onderbouwende informatie

15. De auditor dient de overeengekomen specifieke werkzaamheden uit te voeren en de verkregen informatie als basis voor het rapport van feitelijke bevindingen te gebruiken.

16. De werkzaamheden die in een opdracht tot uitvoering van specifieke overeengekomen werkzaamheden worden toegepast kunnen bestaan uit:

- Verzoeken om inlichtingen en cijferanalyse;
- Herberekening, vergelijking en andere toetsingen van de absolute juistheid van gegevens;
- Observatie;
- Inspectie;

- Het verkrijgen van bevestigingen.

Bijlage 2 van deze ISRS is een voorbeeld van een rapport met een opsomming van werkzaamheden die, bij wijze van illustratie, kunnen worden gebruikt in het kader van een typische opdracht tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden.

Rapportering

17. Het rapport van een opdracht tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden dient voldoende gedetailleerd een beschrijving van het doel en van de overeengekomen specifieke werkzaamheden van de opdracht te geven om de lezer in staat te stellen de aard en omvang van het uitgevoerde werk te begrijpen.

18. Het rapport van feitelijke bevindingen dient te bevatten:

- a. opschrift;
- b. geadresseerde (gewoonlijk de cliënt die de auditor heeft aangesteld om de overeengekomen specifieke werkzaamheden uit te voeren):
- c. identificatie van de specifieke financiële of niet-financiële informatie waarop de overeengekomen specifieke werkzaamheden toegepast zijn;
- d. de vermelding dat de met de ontvanger overeengekomen werkzaamheden zijn uitgevoerd;
- e. de vermelding dat de opdracht is uitgevoerd overeenkomstig de internationale standaard inzake aanverwante diensten (*International Standard on Related Services, ISRS*) van toepassing op overeengekomen specifieke werkzaamheden, of met relevante nationale standaarden of praktijken;
- f. indien van toepassing, de vermelding dat de auditor niet onafhankelijk van de entiteit is;
- g. de beschrijving van het doel waarvoor de overeengekomen specifieke werkzaamheden zijn uitgevoerd;
- h. de beschrijving van de uitgevoerde specifieke werkzaamheden;
- i. de beschrijving van de feitelijke bevindingen van de auditor, met inbegrip van een voldoende gedetailleerde beschrijving van de gevonden fouten en uitzonderingen;
- j. de vermelding dat de uitgevoerde werkzaamheden noch een controle- noch een beoordelingsopdracht uitmaken, en dat er bijgevolg geen enkele mate van zekerheid tot uitdrukking wordt gebracht;
- k. de vermelding dat, indien de auditor aanvullende werkzaamheden, een controle- of een beoordeling-sopdracht zou hebben uitgevoerd, wellicht andere aangelegenheden zouden zijn geconstateerd die voor rapportering in aanmerking zouden zijn gekomen;
- l. de vermelding dat de verspreiding van het rapport is beperkt tot degenen met wie de uit te voeren specifieke werkzaamheden zijn overeengekomen;

- m. de vermelding (indien van toepassing) dat het rapport alleen betrekking heeft op de gespecificeerde elementen, posten, onderwerpen of de aangegeven financiële en niet-financiële informatie en dat het zich niet uitstrekt tot de financiële overzichten van de entiteit als geheel;**
- n. datum van het rapport;**
- o. adres van de auditor; en**
- p. handtekening van de auditor;**

Bijlage 2 van deze ISRS bevat een voorbeeld van een rapport van feitelijke bevindingen, uitgebracht in verband met een opdracht tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden betreffende financiële informatie.

Perspectief van de publieke sector

- 1. Het rapport in een opdracht in de publieke sector kan niet alleen worden beperkt tot uitsluitend die partijen met wie de uit te voeren specifieke werkzaamheden zijn overeengekomen, maar moet ook ter beschikking worden gesteld van een grotere groep van entiteiten of personen (bijvoorbeeld, een parlementair onderzoek betreffende een specifieke publieke entiteit of overheidsdepartement).*
- 2. Tevens dient te worden opgemerkt dat opdrachten in de publieke sector op significante wijze uiteenlopen en er voorzichtigheid is geboden om het onderscheid te maken tussen opdrachten die daadwerkelijk strekken tot het uitvoeren van “overeengekomen specifieke werkzaamheden”, en opdrachten waarvan verwacht wordt dat zij als een controle van financiële informatie worden uitgevoerd, zoals performance reports.*

Bijlage 1

Voorbeeld van een opdrachtbevestiging voor een opdracht tot het uitvoeren van overeengekomen specifieke werkzaamheden

De volgende brief dient te worden beschouwd als een illustratie in samenhang met paragraaf 9 van deze ISRS en is niet bedoeld om als standaardbrief te worden gebruikt. De schriftelijke opdrachtbevestiging moet worden aangepast in functie van specifieke vereisten en omstandigheden.

Datum

Aan het bestuursorgaan of andere gepaste vertegenwoordigers van de cliënt die de auditor hebben aangesteld.

Deze brief dient ter bevestiging van ons inzicht in de voorwaarden en de doelstellingen van onze opdracht, en in de aard en de beperkingen van de diensten die wij zullen leveren. Onze opdracht zal worden uitgevoerd overeenkomstig de Internationale Standaard inzake Aanverwante diensten (*International Standard on Related Services, ISRS*) (of verwijs naar de relevante nationale standaarden of praktijken) van toepassing op opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden, en wij zullen dit ook vermelden in ons rapport.

Wij zijn overeengekomen om de volgende specifieke werkzaamheden uit te voeren en aan u verslag uit te brengen van onze feitelijke bevindingen, die uit ons werk voortvloeien:

(beschrijf de aard, timing en omvang van de te verrichten werkzaamheden, met inbegrip van een specifieke verwijzing, desgevallend, naar de herkomst van de documenten en registraties die dienen te worden gelezen, personen die dienen te worden gecontacteerd en partijen van wie bevestigingen zullen worden verkregen.)

De specifieke werkzaamheden die wij zullen uitvoeren dienen alleen om voor u een hulpmiddel te vormen bij (vermeld het doel). Ons rapport mag niet worden gebruikt voor enige andere toepassing en is alleen te uwer informatie.

De specifieke werkzaamheden die wij zullen uitvoeren zullen geen controle- of beoordelingsopdracht uitmaken in overeenstemming met Internationale Controlestandaarden (*International Standards on Auditing, ISA's*) of Internationale Standaarden inzake Beoordelingsopdrachten (*International Standards on Review Engagements, ISRE*) (of verwijs naar relevante nationale standaarden en praktijken), en bijgevolg zal er geen enkele mate van zekerheid tot uitdrukking worden gebracht.

Wij rekenen op de volledige medewerking van uw personeel en wij gaan ervan uit dat zij ons alle documenten, documentatie en andere informatie, opgevraagd in verband met deze opdracht, ter beschikking zullen stellen.

Onze honoraria, die zullen worden gefactureerd naar gelang de vooruitgang van het werk, worden berekend op basis van de benodigde tijd van de personen toegewezen aan de opdracht, en de onkosten. Individuele uurtarieven variëren naar gelang de mate van verantwoordelijkheid en de vereiste ervaring en vakkennis.

OPDRACHTEN TOT HET VERRICHTEN VAN OVEREENGEKOMEN WERKZAAMHEDEN MET BETREKKING TOT
FINANCIËLE INFORMATIE

Gelieve de ingesloten kopie van deze brief te ondertekenen en aan ons terug te zenden teneinde aan te geven dat zij in overeenstemming is met uw begrip van de opdrachtvoorwaarden, met inbegrip van de specifieke werkzaamheden waarvan wij zijn overeengekomen dat deze zullen worden uitgevoerd.

XYZ & Co

Voor akkoord,

Vennootschap ABC, vertegenwoordigd door

(handtekening)

.....

Naam en titel

Datum

Bijlage 2

Voorbeeld van een rapport van feitelijke bevindingen betreffende crediteuren

RAPPORT VAN FEITELIJKE BEVINDINGEN

Aan (degenen die de auditor hebben aangesteld)

Wij hebben de onderstaande met u overeengekomen werkzaamheden uitgevoerd met betrekking tot de crediteuren van vennootschap ABC per (datum), gedetailleerd in de bijgesloten lijsten (niet opgenomen in dit voorbeeld). Onze opdracht werd uitgevoerd in overeenstemming met de Internationale Standaard inzake Aanverwante diensten (*International Standard on Related Services, ISRS*) (of verwijst naar de relevante nationale standaarden of praktijken) van toepassing op opdrachten tot het uitvoeren van overeengekomen specifieke werkzaamheden. De werkzaamheden werden uitsluitend uitgevoerd om voor u een hulpmiddel te vormen bij het evalueren van de geldigheid van de crediteuren, en worden als volgt samengevat:

1. Wij hebben de optelling van de proef-en saldibalans van crediteuren per (datum), opgesteld door vennootschap ABC, verkregen en de rekenkundige juistheid ervan nagegaan, alsook hebben we het totaal vergeleken met het saldo van de betrokken grootboekrekening.
2. Wij hebben de lijst in bijlage (niet opgenomen in dit voorbeeld) van belangrijke leveranciers en de op (datum) verschuldigde bedragen vergeleken met de overeenkomende namen en bedragen in de proef- en saldibalans.
3. Wij hebben van de leveranciers rekeninguittreksels verkregen of bevestigingen gevraagd van bedragen verschuldigd per (datum).
4. Wij hebben deze uittreksels of bevestigingen vergeleken met de bedragen bedoeld in 2. Voor de bedragen die niet in overeenstemming waren, hebben wij aansluitingen verkregen van vennootschap ABC. Voor de verkregen aansluitingen hebben wij de openstaande facturen, creditnota's en cheques van een bedrag groter dan XXX uitgezocht en opgelijst. Voor de facturen en creditnota's die op een later tijdstip zijn ontvangen en voor de cheques die op een later tijdstip zijn betaald, en hebben we vastgesteld dat zij in feite hadden moeten opgenomen zijn als "openstaand" in de aansluitingen.

Wij brengen u verslag uit van onze feitelijke bevindingen als volgt:

- a. Met betrekking tot punt 1, zijn wij tot de bevinding gekomen dat de optelling correct is alsook dat het totaal aansluit ;
- b. Met betrekking tot punt 2, zijn wij tot de bevinding gekomen dat de vergeleken bedragen aansluiten;
- c. Met betrekking tot punt 3, zijn we tot de bevinding gekomen dat er voor alle dergelijke leveranciers rekeninguittreksels zijn;
- d. Met betrekking tot punt 4, zijn we tot de bevinding gekomen dat de bedragen overeenkomen, of met betrekking tot bedragen die niet overeenkomen, zijn wij tot de bevinding gekomen dat vennootschap ABC aansluitingen had voorbereid en dat de creditnota's, facturen en openstaande cheques van een bedrag groter dan € xxx, op gepaste wijze zijn opgelijst als aansluitende elementen, met uitzondering van hetgeen volgt:

OPDRACHTEN TOT HET VERRICHTEN VAN OVEREENGEKOMEN WERKZAAMHEDEN MET BETREKKING TOT
FINANCIËLE INFORMATIE

(detailleer de uitzonderingen)

Omdat de hierboven genoemde werkzaamheden noch een controle- noch een beoordelingsopdracht uitmaken in overeenstemming met Internationale Controlestandaarden (*International Standards on Auditing, ISA's*) of Internationale Standaarden inzake Beoordelingsopdrachten (*International Standards on Review Engagements, ISRE*) (of verwijs naar relevante nationale standaarden en praktijken), drukken wij geen enkele mate van zekerheid uit over de crediteuren per (datum).

Hadden wij bijkomende werkzaamheden uitgevoerd, dan wel een controle of een beoordeling uitgevoerd van de financiële overzichten in overeenstemming met de Internationale Controlestandaarden (*International Standards on Auditing, ISA's*) of Internationale Standaarden inzake Beoordelingsopdrachten (*International Standards on Review Engagements, ISRE*) (of met relevante nationale standaarden of toepassingen), dan zouden mogelijks andere aangelegenheden onder onze aandacht gekomen zijn waarover aan u verslag zou worden uitgebracht.

Ons rapport is uitsluitend bestemd voor het doel aangegeven in de eerste paragraaf van dit rapport en is te uwer informatie, en mag niet worden gebruikt voor enige andere toepassing of worden verspreid aan enige andere partij. Dit rapport heeft alleen betrekking op de rekeningen en op de elementen hierboven gespecificeerd, en strekt zich niet uit tot de financiële overzichten van vennootschap ABC als geheel.

AUDITOR

Datum

Adres